

**VALTIONEUVOSTON ASETUS JULKISESTA TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUSTA
ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 5 §:N MUUTTAMISESTA****1 Asian tausta**

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (1073/2012) 5 §:ssä on säädetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 2 luvun 12 §:n 3 momentin nojalla siitä, että työllistymissuunnitelma tai sitä korvaava suunnitelma voidaan työ- ja elinkeinotoimiston harkinnan mukaan hyväksyä esimerkiksi työnhakijan kanssa käydyn puhelinkeskustelun aikana.

Nykyinen 5 § on voimassa väliaikaisesti 31.12.2022 asti. Työnhakijan palveluprosessin sujumuuden varmistamiseksi myös jatkossa 5 §:n toistaiseksi voimassa oleva muoto muutettaisiin vastaamaan väliaikaisesti voimassa olevaa säännöstä.

Asetuksen 5 §:ää sovellettaisiin myös työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevissa kunnissa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2020) 9 §:n 1 momentin 1 kohdan ja 2 momentin nojalla.

2 Säännöskohtaiset perustelut

Asetuksen 5 §:ssä on säädetty työllistymissuunnitelman hyväksymisestä ja arkistoinnista. Toistaiseksi voimassa olevan 5 §:n mukaan työnhakija hyväksyy työllistymissuunnitelman joko allekirjoittamalla sen tai hyväksymällä suunnitelman työ- ja elinkeinotoimiston verkkopalvelussa.

Asetuksen 5 §:ää on muutettu väliaikaisesti valtioneuvoston asetuksella 309/2022. Väliaikainen muutos on voimassa vuoden 2022 loppuun. Väliaikaisen säännöksen perusteella työ- ja elinkeinotoimisto tai työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleva kunta voi edellä mainittujen hyväksymistapojen sijasta edellyttää myös muuta tapaa, jolla työnhakija hyväksyy suunnitelman. Muulla suunnitelman hyväksymistavalla tarkoitetaan ensisijaisesti suunnitelman hyväksymistä puhelinkeskustelun tai videoyhteyden aikana.

Erityisesti työnhakijalle työnhakusuunnitelmassa asetettavan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 3 luvussa tarkoitetun työnhakuvelvollisuuden toimeenpanton kannalta olisi edelleen tärkeää, että suunnitelma voitaisiin hyväksyä nopeasti, esimerkiksi jo siinä yhteydessä, kun työ- ja elinkeinotoimisto tai työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleva kunta on ensimmäistä kertaa yhteydessä työnhakijaan. Yhteydenotto voi tässä tilanteessa tapahtua esimerkiksi puhelimitse tai videoyhteydellä.

Työnhakijan palveluprosessin sujumuuden varmistamiseksi 5 §:n toistaiseksi voimassa oleva muoto muutettaisiin vastaamaan väliaikaisesti voimassa olevaa 5 §:ää.

Säännöstä sovellettaessa olisi edelleen keskeistä, että työ- ja elinkeinotoimisto tai työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleva kunta varmistuisi siitä, että työnhakija ymmärtää olevansa hyväksymässä häntä velvoittavaa suunnitelmaa. Viranomaisen tehtäviin kuuluisi myös huolehtia työnhakijan tunnistamisesta ja käytetyn yhteydenpitovälineen tietoturvallisuudesta.

Suunnitelman hyväksymisen tavasta päättäisi työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta. Jos työnhakija hyväksyy suunnitelman puhelinkeskustelun aikana tai muulla vastaavalla tavalla, työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta toimittaisi aina hyväksytyyn suunnitelman työnhakijalle myös kirjallisesti. Hyväksymisestä tulisi lisäksi tehdä merkintä työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmään.

3 Vaikutukset

Esitetty 5 §:n muutos ei vaikuttaisi julkiselle taloudelle aiheutuviin kustannuksiin. Säännös vaikuttaisi kuitenkin siihen, että työnhakijalle voidaan asettaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 3 luvussa tarkoitettu työnhakuvelvollisuus ilman tarpeetonta viivytystä silloinkin, kun työnhakijaa ei tavata paikan päällä työ- ja elinkeinotoimiston tai työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevan kunnan toimipaikassa työllistymissuunnitelman laatimista varten.

Edellä mainittu keventäisi palveluprosessia myös työnhakijan näkökulmasta silloin, kun tapaamista paikan päällä ei tarvittaisi muuta kuin työnhakuvelvollisuuden asettamista varten.

4 Esityksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Esitysehdotuksesta järjestettiin laaja lausuntokierros muun työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olevan asetusmuutoksen valmistelun yhteydessä. Lausuntoa pyydettiin muun muassa työ- ja elinkeinotoimistoilta, työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevilta kunnilta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Suomen Kuntaliitto ry:ltä, keskeisiltä työelämän järjestöiltä sekä yleisiltä laillisuusvalvojilta.

Lausuntoaika oli 21.10.–18.11.2022. Lausuntopyyntö julkaistiin Lausuntopalvelu.fi -palvelussa.

Lausunnon antaneet tahot kannattivat työllistymissuunnitelman ja sitä korvaavan suunnitelman hyväksymistä ja arkistointia koskevan 5 §:n muuttamista esitetyllä tavalla. Säännöksen katsottiin joustavoittavan suunnitelman laatimista ja hyväksymistä tasa-arvoisesti kaikkien työnhakija-asiakkaiden kohdalla riippumatta esimerkiksi etäisyydestä työ- ja elinkeinotoimistoon tai verkkopalvelujen käyttömahdollisuuksista.

STTK ry esitti lausunnossaan, että 5 §:ää tulisi kuitenkin tarkentaa. Säännöksestä tulisi STTK ry:n mukaan käydä ilmi, milloin työ- ja elinkeinotoimisto voi edellyttää, että työnhakija hyväksyy suunnitelman muulla tavalla kuin sähköisesti siihen tarkoitettussa verkkopalvelussa tai allekirjoittamalla. Koska tarkoituksena on joustavoittaa hyväksy-

mismenettelyä, säännöstä ei ole tarkoituksenmukaista täydentää tältä osin. Työ- ja elinkeinotoimisto ei tarvitsisi mitään erityistä perustetta muun hyväksymistavan käyttämiseksi. Säännös ei kuitenkaan vaikuttaisi esimerkiksi työnhakukeskustelujen järjestämistapaan.

Tampereen kaupunki esitti lausunnossaan, että säännöksessä mainittaisiin työ- ja elinkeinotoimistojen lisäksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana olevat kunnat. Tämä ei ole tarpeen eikä lakiteknisesti mahdollista, koska asetus ei suoraan koske kuntia. Asetusta kuitenkin sovelletaan kunnissa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain nojalla.

Esitysehdotus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

5 Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.